

**DRUŠTVO SA OGRANIČENOM ODGOVORNOŠĆU
»CENTAR ZA EKOTOKSIKOLOŠKA ISPITIVANJA« - PODGORICA**

Broj: 397

Podgorica, 23.02.2022. godine

PROGRAM RADA I FINANSIJSKI PLAN

ZA 2022. GODINU

- INOVIRANI TEKST -

SADRŽAJ

I	UVOD	3
II	REALIZACIJA PROGRAMA RADA ZA JEDANAEST MJESECI 2021. GODINE	4
1.	Životna sredina	4
1.1.	Državni programi monitoringa kvaliteta životne sredine	4
1.2.	Poslovi kontrole kvaliteta životne sredine – privredni i drugi subjekti	6
2.	Bezbjednost hrane i predmeta opšte upotrebe	7
2.1.	Državni programi monitoringa	7
2.2.	Poslovi kontrole bezbjednosti hrane i predmeta opšte upotrebe u spoljnotrgovinskom prometu i unutrašnjem prometu (službene kontrole)	8
3.	Dozimetrija	8
4.	Zaštita i zdravlje na radu	8
5.	Toksikologija	8
6.	Akreditacija	9
7.	Javne nabavke	9
8.	Odbor direktora	9
III	FINANSIJSKI IZVJEŠTAJ ZA JEDANAEST MJESECI 2021. GODINE	11
IV	PROGRAM RADA CETI ZA 2022. GODINU	20
1.	Životna sredina	21
1.1.	Državni programi monitoringa kvaliteta životne sredine	21
1.2.	Poslovi kontrole kvaliteta životne sredine – privredni i drugi subjekti	23
2.	Bezbjednost hrane i predmeta opšte upotrebe	23
2.1.	Državni programi monitoringa	23
2.2.	Poslovi kontrole bezbjednosti hrane i predmeta opšte upotrebe u spoljnotrgovinskom prometu i unutrašnjem prometu kroz službene kontrole	24
3.	Dozimetrija	24
3.1.	Lični monitoring zaposlenih u zoni jonizujućih zračenja	24
3.2.	Kontrola rendgen aparata i radne sredine	25
4.	Zaštita i zdravlje na radu	25
		1

5. Toksikologija	25
6. Akreditacija	25
7. Projekti	26
8. Štručno usavršavanje	26
V FINANSIJSKI PLAN CETI ZA 2022. GODINU	27
Struktura planiranih prihoda	27
Struktura planiranih rashoda	28
Investiciona ulaganja	29
VI ZAKLJUČAK	34

I UVOD

Od svog osnivanja (»Sl. list RCG«, broj 40/96 kao Javna Ustanova) i nakon restrukturiranja 2012. godine (Vlada Crne Gore je 23. jula 2012. godine usvojila Odluku o osnivanju Društva sa ograničenom odgovornošću gdje je Država jedini vlasnik) "Centar za ekotoksikološka ispitivanja" – Podgorica (u daljem tekstu: CETI) uspješno potvrđuje ispravnost Odluke Vlade Crne Gore o osnivanju ovakve institucije i opravdava ukazano povjerenje i uložena sredstva. Naime, od početka zvaničnog rada 1998. godine CETI je ispunio sve uslove koji ga svrstavaju među vodeće institucije ovog tipa u regionu i na nivou je referentnih laboratorija u Evropskoj uniji u oblasti ispitivanja uzoraka iz životne sredine i bezbjednosti hrane. Tako je i u 2021. godini bez obzira na krupne izazove nastale kao rezultat pandemije koronavirusa – COVID-19), CETI uspio da dokaže opravdanost postojanja, stručnost, kompetentnost i u značajnoj mjeri ispuni sve planirane ciljeve.

Shodno osnivačkom aktu CETI se finansira iz sredstava ostvarenih pružanjem usluga iz djelatnosti Društva i drugih izvora u skladu sa zakonom. CETI nije nikada bio budžetski korisnik i prihode ostvaruje pružanjem usluga privrednim subjektima i državnim organima u tržišnoj utakmici i kroz projektne aktivnosti.

Širom svijeta, ključno sredstvo za potvrđivanje tehničke kompetentnosti laboratorija za ispitivanje, pa i CETI, jeste akreditacija. Uspostavljenim sistemom upravljanja kvalitetom prema zahtjevima standarda MEST ISO/IEC 17025 i njegovim preispitivanjem i stalnim unapređivanjem, CETI ostvaruje visoki nivo zadovoljstva korisnika usluga, osnivača i svih drugih zainteresovanih strana. CETI je akreditovan po standardu ISO/IEC 17025 najprije kod jugoslovenskog Akreditacionog tijela (JUAT) 2004. godine, da bi svoju akreditaciju potvrdio 2008. godine kod Akreditacionog tijela Crne Gore, a potom reakreditovao svake četvrte godine. Stavovima u politici kvaliteta i primjenom pisanih procedura, kojih se u potpunosti i na svakom mjestu pridržava, CETI štiti svoju kompetentnost, nepristrasnost i profesionalnost. Obim akreditacije CETI obuhvata široki opseg fizičko-hemijskih ispitivanja u svim segmentima životne sredine, hrani i predmetima opšte upotrebe, otpadu kao i ispitivanje radioaktivnosti u životnoj sredini i građevinskom materijalu, ispitivanje izvora jonizujućeg zračenja, akustičko ispitivanje buke te uzorkovanje površinskih i podzemnih voda, zemljišta, mulja i sedimenta.

Shodno svojoj koncepciji i osposobljenosti CETI je od dana osnivanja bio uključen u naučnoistraživački rad kroz brojne domaće i međunarodne projekte. Shvatajući istraživanje kao sistematski, kritički, kontrolisani i ponovljivi proces sticanja novih znanja neophodnih za identifikovanje, određivanje i rješavanje naučnih problema, CETI je od strane Ministarstva nauke 2013. godine licenciran za obavljanje naučnoistraživačke djelatnosti iz oblasti prirodno-matematičkih i tehničko-tehnoloških nauka. Razumijevanje praktične primjene nauke je za CETI sa jedne strane bio izazov ali sa druge strane privredni (već usvojeni) način razmišljanja, što je značajno doprinijelo da se izazovi u nauci polako ali sigurno savladavaju. S tim u vezi, CETI se može pohvaliti značajnom bilateralnom saradnjom ostvarenom sa državama članicama Evropske unije ali i susjedima, inovativnim projektima, naučnoistraživačkim projektima u kojima je partner i lider.

Održivost CETI najprije kao Laboratorije za ispitivanje, a potom razvoj CETI kao naučnoistraživačke institucije moguć je samo uz stalno jačanje stručne i naučne misli i uspostavljeni sklad iskustva i mladosti (u Laboratoriji je od 28 zaposlenih sa VSS, 8 analitičara stárosno ispod 35

godina). U CETI je ukupno 78 zaposlenih od kojih je 53 zaposleno u Laboratoriji. Tri su doktora nauka, tri zaposlena su na doktorskim studijama, osam je magistara, jedan je specijalista iz oblasti toksikološke hemije, jedan je na specijalizaciji sanitarne hemije (zvanje specijaliste kao zdravstvenog saradnika je preduslov ovlašćenja bavljenja analizom bezbjednosti hrane) i dvoje su na magistarskim studijama.

II REALIZACIJA PROGRAMA RADA ZA JEDANAEST MJESECI 2021. GODINE

Planirani zadaci za 2021. godinu realizovali su se i pored pandemije korona virusom COVID-19 uspješno i u skladu sa Programom rada. Izazovu koji je nametnut u uslovima pandemije, da se na sve zahtjeve reaguje blagovremeno, kvalitetno i hitno (i pored smanjenog broja zaposlenih, smjenskog rada itd.) CETI je adekvatno odgovorio. Realizovani su godišnji monitoring programi, oni koji su bili raspisani, za potrebe Agencije za zaštitu životne sredine i Uprave za bezbjednost hrane, veterinu i fitosanitarne poslove, kao i sve analize po zahtjevu korisnika usluga poput privrede, uspješno i na vrijeme.

Kvalitetno i blagovremeno su realizovani poslovi koji se rade po zahtjevu inspekcije za hranu, zdravstveno-sanitarne inspekcije, ekološke inspekcije i drugih državnih organa i institucija i na kvalitetan i efikasan način ispunjeni svi zahtjevi za davanje usluga od strane privrede i građana.

Sve projektne aktivnosti CETI su realizovane uspješno i na vrijeme.

1. Životna sredina

1.1. Državni programi monitoringa kvaliteta životne sredine

Programi monitoringa kvaliteta životne sredine koje realizuje CETI mogu se podijeliti na one koje realizuje država (državne) i one koje realizuje lokalna samouprava (lokalni).

1.1.1. Programi monitoringa kvaliteta životne sredine – državni

Programi monitoringa kvaliteta svih segmenata životne sredine su zakonska obaveza i finansiraju se iz Budžeta Crne Gore. Za njihovo sprovođenje nadležna je Agencija za zaštitu životne sredine (Agencija). Državni *Programi monitoringa* koje realizuje CETI (u normalnim uslovima) su:

1. *Program monitoringa morskog ekosistema;*
2. *Program ispitivanja sadržaja radionuklida u životnoj sredini*
3. *Program monitoringa opasnih i štetnih materija u zemljištu*
4. *Program monitoringa buke u životnoj sredini.*
5. *Program praćenja kvaliteta vazduha*

Budžet Crne Gore za 2021. godinu, usvojen je 17. juna ali nijesu raspisani postupci javnih nabavki za sprovođenje sljedećih godišnjih monitoring programa:

1. *Program monitoringa morskog ekosistema;*
2. *Program ispitivanja sadržaja radionuklida u životnoj sredini;*
3. *Program monitoringa opasnih i štetnih materija u zemljištu;*
4. *Program monitoringa buke u životnoj sredini.*

Članom 7 stavom 2 Zakona o zaštiti vazduha ("Službeni list Crne Gore", br. 025/10, 040/11, 043/15,73/19), definisano je da doo „Centar za ekotoksikološka ispitivanja Podgorica“ vrši sprovođenje godišnjeg programa praćenja kvaliteta vazduha na mjernim mjestima u državnoj mreži uspostavljenoj za praćenje kvaliteta vazduha, osim na mjernim mjestima za praćenje prekograničnog zagađenja vazduha i alergénog polena“. Ugovor za realizaciju *Programa monitoringa kvaliteta vazduha* za tekuću godinu Agencija i CETI uobičajeno potpisuju početkom svake godine. U 2021. godini potpisan je Ugovor o pružanju usluga 03.03.2021. ali za period januar – mart 2021, a iznos ugovorenog posla iznosio je 32.500,00 EUR. Iako nijesu bile ugovorno definisane obaveze za period nakon marta mjeseca, cijeneći značaj informacije o kvalitetu vazduha kada je zaštita zdravlja u pitanju, program praćenja kvaliteta vazduha CETI je sprovodio kontinuirano i mjesečni izvještaji su bili dostavljani Agenciji. Dana 01.06.2021. godine potpisan je ugovor između Agencije i CETI o praćenju kvaliteta vazduha. Ugovor je zaključen na određeno vrijeme (za period od 01.04.2021. do 31.12.2021.) i iznos ugovorenog posla iznosi 97.500,00 EUR. Ukupan iznos ugovorenog posla za program monitoringa kvaliteta vazduha iznosi 130.000,00 EUR.

CETI je na vrijeme predao sve Izvještaje o monitoring programima iz 2020. godine:

1. *Program monitoringa morskog ekosistema;*
2. *Program monitoringa opasnih i štetnih materija u zemljištu;*
3. *Program ispitivanja sadržaja radionuklida u životnoj sredini;*
4. *Program monitoringa kvaliteta vazduha.*

1.1.2. Programi monitoringa kvaliteta životne sredine – lokalni

Programi monitoringa kvaliteta životne sredine koji se odnose na lokalne samouprave realizuju se samo u Podgorici. CETI je potpisao ugovor sa Glavnim Gradom Podgorica o Monitoringu životne sredine (CETI broj ugovora 00-969 od 06.05.2021. godine). Monitoring životne sredine podrazumijeva praćenje kvaliteta ambijetalnog vazduha i praćenje nivoa buke na 11 lokacija.

CETI je na vrijeme predao sve Izvještaje za monitoring program životne sredine iz 2020. godine za Glavni grad Podgoricu.

Za prvih 11 mjeseci urađena je prva (ljetnja) polovina planiranog monitoringa nivoa buke za Glavni grad za period 2021/2022.

1.2 Poslovi kontrole kvaliteta životne sredine – privredni i drugi subjekti

- Kontrola nivoa radioaktivne kontaminacije željeza, građevinskog i ostalih materijala i kategorizacija otpada prilikom uvoza

Za 11 mjeseci urađeno je 19395 kontrola nivoa radioaktivne kontaminacije što je za 15% kontrola manje nego u prethodnoj godini za isti period.

- Analize vode, zemljišta i sedimenta

Do kraja novembra 2021. godine uspješno su realizovane analize 156 uzoraka vode za piće (smanjen broj za oko 50%). Pored voda za piće vršene su analize i drugih uzoraka voda (površinskih, podzemnih, morskih, bazenskih i otpadnih), a ukupno za 11 mjeseci tekuće godine urađeno je 1273 uzoraka vode od što predstavlja povećanje od 23% u odnosu na isti period prethodne godine. U istom periodu analizirano je 276 uzoraka zemljišta i sedimenta (manji za 10% u odnosu na 2020 godinu).

Broj uzoraka ovih segmenata životne sredine je na približno istom nivou u odnosu na 2020 godinu (primjećije se blagi porast uzoraka od 4%).

- Kategorizacija otpada proizvođača otpada u Crnoj Gori, kao osnov za formiranje planova za upravljanje otpadom

Do kraja novembra 2021. godine izvršene su analize i kategorizacija 162 uzoraka transformatorskih ulja za različite subjekte iz Crne Gore i Kosova kao i 221 uzoraka otpada. Broj uzoraka otpada je u 2021. godini značajno veći od broja uzoraka u 2020. godini, dok to nije slučaj sa transformatorskim uljima. Razlog leži u tome što je završena komponenta projekta "Sveobuhvatno ekološki prihvatljivo upravljanje PCB-om u Crnoj Gori" koja se odnosi na inventarizaciju PCB opreme i otpada.

- Poslovi iz oblasti emisijskih i imisijskih mjerenja realizovani za privredne subjekte u periodu januar-novembar 2021. god.

Mjerenje emisije iz stacionarnih izvora je realizovano za 35 emitera na osnovu zahtjeva od 15 privrednih subjekata, što je na nivou iz prethodne godine. Poslovi mjerenja kvaliteta ambijentalnog vazduha su realizovani na osnovu 47 zahtjeva od 33 klijenta. Mjerenje kvaliteta ambijentalnog vazduha realizovano je na vrijeme za sve klijente zahvaljujući posjedovanju tri mobilne stanice za mjerenje kvaliteta vazduha. Ono što je važno istaći da su sve tri mjerne stanice za ispitivanje kvaliteta ambijentalnog vazduha bile u radu 138 radnih nedelja, a ostalo vrijeme su bile na etaloniranju. Dakle, aktivnost je bila na maksimalnom nivou. Pored toga vršeno je i ispitivanje suspedovanih čestica, a tu su pumpe za uzorkovanje bile angažovane 91 radnu nedelja. I ove godine je Glavni grad organizovao monitoring program praćenja kvaliteta vazduha prihvatajući predlog mjera o lokacijama uzorkovanja dostavljen od strane stručnih lica CETI.

- Mjerenja buke u životnoj sredini

Za 11 mjeseci 2021. godine za potrebe privrednih subjekata realizovano je 38 mjerenja nivoa buke u životnoj sredini. CETI vrši ispitivanja nivoa buke na 10 pozicija u Podgorici i na jednom mjernom mjestu u Golubovcima, u skladu sa ugovorom koji je potpisan između Glavnog Grada i CETI u junu 2021. godine. Mjerenja se vrše u dva ciklusa, ljetnjem i zimskom (zbog različitog opterećenja saobraćajnica tokom ta dva perioda usljed turističke sezone, meteoroloških prilika, itd.), kontinuirano 4 dana (za svaku lokaciju). Ljetnji ciklus mjerenja je završen, a upravo započinje zimski period mjerenja.

- **Skladište radioaktivnog otpada (RAO)**

Ministarstvo ekologije, prostornog planiranja i urbanizma je uz podršku Međunarodne agencije za atomsku energiju iz Beča (MAAE) (Projekat MNE3002 "Jačanje upravljanja radioaktivnim otpadom") izgradilo u periodu 2005. i 2006. godine objekat za privremeno skladištenje radioaktivnog otpada-skladište. Vlada Crne Gore je vlasnik skladišta radioaktivnog otpada, kojim, shodno izdatoj dozvoli za upravljanje skladištem radioaktivnog otpada od strane Agencije za zaštitu prirode i životne sredine od 13.06.2012, upravlja D.O.O. „Centar za ekotoksikološka ispitivanja“ – Podgorica. U skladu sa članom 38 Zakona o zaštiti od jonizujućeg zračenja i radijacionoj sigurnosti ("Sl. list Crne Gore", br. 56/09, 58/09, 40/11, 55/16), radioaktivni otpad, do uspostavljanja uslova za njegovo odlaganje, skladištiće se kod pravnog lica koje ima dozvolu za upravljanje skladištem radioaktivnog otpada. Članom 37 Zakona o zaštiti od jonizujućeg zračenja i radijacionoj sigurnosti ("Sl. list Crne Gore", br. 56/09, 58/09, 40/11, 55/16), utvrđeno je da se troškovi skladištenja izvora jonizujućeg zračenja i radioaktivnog otpada bez vlasnika (orfan) obezbjeđuju iz budžeta Crne Gore, dok je članom 38 definisano da se troškovi održavanja skladišta obezbjeđuju, takođe, iz budžeta Crne Gore.

Vlada Crne Gore i D.O.O. „Centar za ekotoksikološka ispitivanja“ - Podgorica su 11.10.2012. godine zaključili Ugovor o korišćenju privremenog skladišta radioaktivnog otpada broj 01-2114/6 o davanju na korišćenje privremenog skladišta radioaktivnog otpada na period od 5 godina. Aneksom navedenog Ugovora br. 01-2144/18-2012 od 29.12.2017. godine ovaj rok je produžen za 5 godina tj. do 2023. godine. CETI je odgovoran za održavanje i upravljanje skladištem koje je predmet kontinuirane kontrole od strane Međunarodne agencije za atomsku energiju (MAAE), i u kontinuitetu mora dokazivati da adekvatno održava kvalitet objekta, kao i način održavanja bezbjednosti istog. U 2021. godini CETI je izvršio skladištenje jednog izvora jonizujućeg zračenja i isti je unesen u bazu podataka uskladištenih izvora.

2. Bezbjednost hrane i predmeta opšte upotrebe

2.1. Državni programi monitoringa

Kašnjenje sa usvajanjem Zakona o budžetu uslovalo je i kašnjenje u donošenju Uredbe o uslovima, načinu i dinamici sprovođenja mjera agrarne politike za 2021. godinu – Agrobudžeta, kao preduslova za potpisivanje ugovora CETI i Uprave za bezbjednost hrane, veterinu i fitosanitarne poslove (Uprava) o realizaciji monitoring programa u oblasti bezbjednosti hrane. U skladu sa ovlaštenjima dobijenim od Uprave, monitoring programi koje CETI (samostalno ili u podjeli sa Institutom za javno zdravlje) realizuje, ugovoreni su monitoring programi ukupne vrijednosti 188.922,50 EUR uključujući PDV). Gotovo svi programi se realizuju u skladu sa planiranom dinamikom.

2.2. Poslovi kontrole bezbjednosti hrane i predmeta opšte upotrebe u spoljnotrgovinskom prometu i unutrašnjem prometu (službene kontrole)

Za 11 mjeseci 2021. godine je od strane Uprave za bezbjednost hrane, veterinu i fitosanitarne poslove i Uprave za inspeksijske poslove dostavljeno 6778 uzoraka hrane, 51 uzorka mineralnih đubriva, 395 uzorka hrane za životinje, 382 uzorak predmeta opšte upotrebe. Usklađivanje pravne tekovine u ovoj oblasti sa pravnom tekovinom Evropske unije je značajno povećalo i kontinuirano povećava broj analiza odnosno parametara koje je potrebno analizirati u cilju adekvatnog dokazivanja bezbjednosti hrane na trpezama i na tržištu. Neophodnost hitne analize i izvještavanja i ove godine je došla do izražaja, pogotovo kada su u pitanju analize voća i povrća (uvoz i domaća proizvodnja) na sadržaj rezidua pesticida. Mjere koje je preduzimala Uprava za bezbjednost hrane su bazirane na rezultatima analize „CETI,“ čime je još jednom dokazana neophodnost uske i kontinuirane saradnje Uprave za bezbjednost hrane, veterinu i fitosanitarne poslove i CETI. Takođe, ističemo da je od strane Uprave za bezbjednost hrane, veterinu i fitosanitarne poslove CETI izabrana institucija za izvještavanje o rezultatima analize gore navedenih monitoring programa ka Evropskoj agenciji za bezbjednost hrane (EFSA). S tim u vezi od 2019. godine, Crna Gora je jedna od država koja ispunjava sve zahtjeve izvještavanja ka ovoj značajnoj instituciji, kada je procjena rizika u oblasti bezbjednosti hrane u pitanju.

3. Dozimetrija

• Lični monitoring zaposlenih u zoni jonizujućih zračenja

CETI kontroliše oko 650 korisnika koji rade sa rendgen aparatima ili u zoni jonizujućih zračenja. Najveći korisnik usluga je Klinički centar Crne Gore. Kontrole zaposlenih se vrše u kontinuitetu i u skladu sa kategorijom kojoj izloženi pripadaju.

• Kontrola rendgen aparata i radne sredine

Za prvih jedanaest mjeseci 2021. godine izvršeno je ukupno 136 kontrola rendgen aparata i 13 projekata mjera zaštite od zračenja. Takođe, izdato je 38 mišljenja o ispunjenosti uslova za promet radioaktivnih izvora i uređaja koji proizvode jonizujuće zračenje. Broj kontrola rendgen aparata se značajno povećao u 2021. godini (za oko 78% u odnosu na 2020.) i vratio se na nivo prije pandemije izazvane COVID-19 virusom.

4. Zaštita i zdravlje na radu

Zaštita zdravlja zaposlenih bila je jedan je od najvećih izazova, ali i dostignuća CETI-ja u proteklom periodu, koji je nažalost obilježen pandemijom COVID-19, tako da su pored redovnih aktivnosti ovog Službe radene i aktivnosti koje su diktirane sprovođenjem propisanih naredbi i mjera, gotovo na dnevnom nivou, u cilju zaštite zdravlja zaposlenih.

5. Toksikologija

Zaključno sa 30.11.2021. godine za potrebe Kliničkog centra (Odjeljenje za sudsku medicinu i Gastroenterološke ambulante), Specijalističke veterinarske laboratorije, Uprave policije,

Osnovnog državnog tužilaštva (ODT) i Vrhovnog državnog tužilaštva (VDT) je pristiglo 126 uzoraka biološkog materijala koji čini 47 slučajeva.

Kada je u pitanju analiza biološkog materijala za potrebe pacijenata koji su na odjeljenjima Kliničkog centra, politika CETI jeste da ne naplaćuje analize biološkog materijala bez obzira na komplikovanost/zahtjevnost istih, kao i da te uzorke analizira u najkraćem mogućem roku.

6. Akreditacija

Za kraj 2021. godine bilo je planirano ocjenjivanje od strane Akreditacionog tijela Crne Gore po novom standardu MEST EN ISO/IEC 17025:2018. Zbog neplaniranih događaja izazvanih pandemijom COVID 19 ocjenjivanje se nije realizovalo, ali će se ta aktivnost realizovati u toku 2022. godine.

7. Javne nabavke

U posmatranom periodu realizovano je 102 postupka javnih nabavki predviđenih Planom javnih nabavki. Sve nabavke sprovedene su u skladu sa zakonskom regulativom i u skladu sa Planom javnih nabavki. Ukupan iznos zaključenih ugovora za 11 mjeseci je 764.745,79 eura sa uračunatim PDV-om.

8. Odbor direktora

Rješenjem Vlade Crne Gore broj 04-1669/4 od 08.04. 2021. godine imenovan je Odbor direktora. U periodu od konstituisanja, zaključno sa 30 novembrom 2021 godine, održano je 8 sjednica Odbora direktora (od kojih jedna (1) konstitutivna) i četiri (4) pisana izjašnjenja).

9. Projektne aktivnosti

Kada su projektne aktivnosti u pitanju, CETI se može smatrati izuzetno uspješnom institucijom po broju projekata koje trenutno realizuje. Pregled projekata (nosioci, cilj, poziv, status realizuje, vrijednost) dat je u tabeli 1. CETI je konkurisao za dodjelu granta za naučnoistraživačke projekte u tadašnjem Ministarstvu nauke projektom idejom „Radiologija i ekotoksikologija morskog ekosistema Bokotorskog zaliva“. Međutim, početkom godine je poništen konkurs tako da, iako je projekat dobro ocijenjen, isti nije prihvaćen iz razloga što su aktivnosti realizacije ovog projekta obustavljene. Pored ovog projekta CETI je konkurisao za još 2 projekta tokom tekuće godine. Evaluacije su u toku.

Tabela 1: Pregled projektnih aktivnosti CETI u 2021. godini.

Odgovorna institucija	Nosilac posla/projekta	Naziv i vrsta posla/projekta	Početak realizacije	Kraj realizacije	Status realizacije	Ukupna vrijednost (EUR)
UNDP	CETI	Sveobuhvatno ekološki prihvatljivo upravljanje PCB-om u Crnoj Gori (Comprehensive Environmentally Sound Management of	Januar 2017	Januar 2022	CETI obaveze završene (čekamo reakciju UNDP)	185.000,00

		PCBs in Montenegro)				
IAEA	CETI	MNE2016003 „Jačanje tehničkih i institucionalnih kapaciteta Nacionalne referentne laboratorije za kontrolu hrane i hrane za životinje“ - Strengthening Technical and Institutional Capacities of the National Reference Laboratory for Food and Feed Control - MNE2016003	Januar 2018	Januar 2022	Oprema instalirana i u punom radu. Izostali treninzi i ekspertske misije zbog situacije sa pandemijom	306.040,00 Ukupna vrijednost opreme i treninga: 266.040,00 eura (IAEA); CETI kontribucija (radovi, ventilacioni sistemi): 40.000,00
IPA Cross Border MNE - AI 2014-2020 (Budget lines: IPA 2016 & 2017)	CETI (UT, Gr	Skadarsko jezero bez hemijskog zagađenja - RJEŠENJE (Skadar Lake withOut chemical pollution - SOLUTION)	Januar 2021	Mart 2023	Izvršen monitoring od strane EU delegacije. Pohvaljeni za rad i timsko planiranje te održivost	467.855,19 CETI Budžet 273.173,17 eura Kontribucija CETI 40.356,34 eura
Ministarstvo prosvjete, nauke, kulture i sporta	Institut Dr Simo Milošević Igalo, CETI	Uspostavljanje Centra uspješnosti za biomedicinska istraživanja (CEBIMER)	Decembar 2019	Decembar 2022	U ovoj godini se radi evaluacija podataka i analiza jela. Priprema jela planirana za kraj oktobra u Institutu Simo Milosevic. Pohvaljeni od strane UO projekta	1.320753,00 CETI Budžet 195.509 eura Kontribucija CETI 46.264 eura
Ministarstvo ekonomskog razvoja	CETI	“Ekstrakti tricijuma spelta L. kao dodatak ishrani – SPELTEX”	Februar 2019	Februar 2022	Trenutno je u fazi realizacija posljednje četvrtice faze projekta	CETI Budžet 111.195,14 Kontribucija CETI

					(avgust 2021-januar 2022. godine)	43.717,57
					Dosadašnji napredak u projektnim aktivnostima ocijenjen od strane eevaluatora dobio je najviše ocjene	
SlovakAid – Official Development Assistance of the Slovak Republic under the Contract No. SAMRS/2020/ZB/1/4	Univerzitet za tehnologiju Slovačke i CETI	Implementacija analitičkih metoda za određivanje organskih zagađujućih materija zahtjevanih Okvirnom direktivom o vodama 2013/39/EU	2020	2022	On-line trening kurs, održan u Aprilu 2021 godine. Odlazak učesnika iz CETI-a u Bratislavu na trening kurs, 2 nedjelje-polovina Oktobra 2021.	Ukupna vrijednost Projekta je 86.780 EUR, od kojih je 19800 EUR planirano za realizaciju aktivnosti CETI.

III FINANSIJSKI IZVJEŠTAJ ZA JEDANAEST MJESECI 2021. GODINE

Finansijski izvještaj D.O.O. „Centar za ekotoksikološka ispitivanja“ za period 01.01. do 30.11.2021. godine treba posmatrati kao preliminarni izvještaj i kao osnovu za vođenje politike naplate prihoda i politike rashoda do kraja godine. Dosadašnji pokazatelji govore da se sa sigurnošću može očekivati da CETI poslovnu 2021. godinu završi sa pozitivnim finansijskim rezultatom.

Program rada i Finansijski plan Centra za ekotoksikološka ispitivanja DOO za 2021. godinu usvojen je od strane Odbora direktora i dostavljen Osnivaču, Vladi, decembra 2020. godine, dok je na isti Vlada Crne Gore dala saglasnost po Zaključku br. 04-2494/2 od 01.06.2021. godine.

Ukupni prihodi za prvih 11 mjeseci 2021. godine iznose 2.014.053 EUR-a, dok ukupni rashodi za isti period iznose 1.862.737 EUR-a.

Ukupni prihodi

Za period 01.01.-31.11.2021. godine ostvareni su prihodi u iznosu od 2.014.053 eura (82% od plana za cijelu godinu). Državni programi monitoringa životne sredine se djelimično realizuju jer za 2021. godinu nijesu obezbijedena sva potrebna finansijska sredstva u Budžetu za višedecenijske programe koje Agencija za zaštitu životne sredine realizuje (Programa monitoringa radionuklida, Program stanja morskog ekosistema, Programa monitoring zemljišta i Programa monitoring buke u Crnoj Gori). Program monitoringa kvaliteta vazduha je ugovoren u skladu sa Zakonom i realizuje se planiranom dinamikom. Ukupno planirana sredstva od programa monitoringa koji se finansiraju iz državnog Budžeta za 2021. godinu iznosila su 264.000 eura, a biće realizovano u najboljem slučaju oko 163.000 eura.

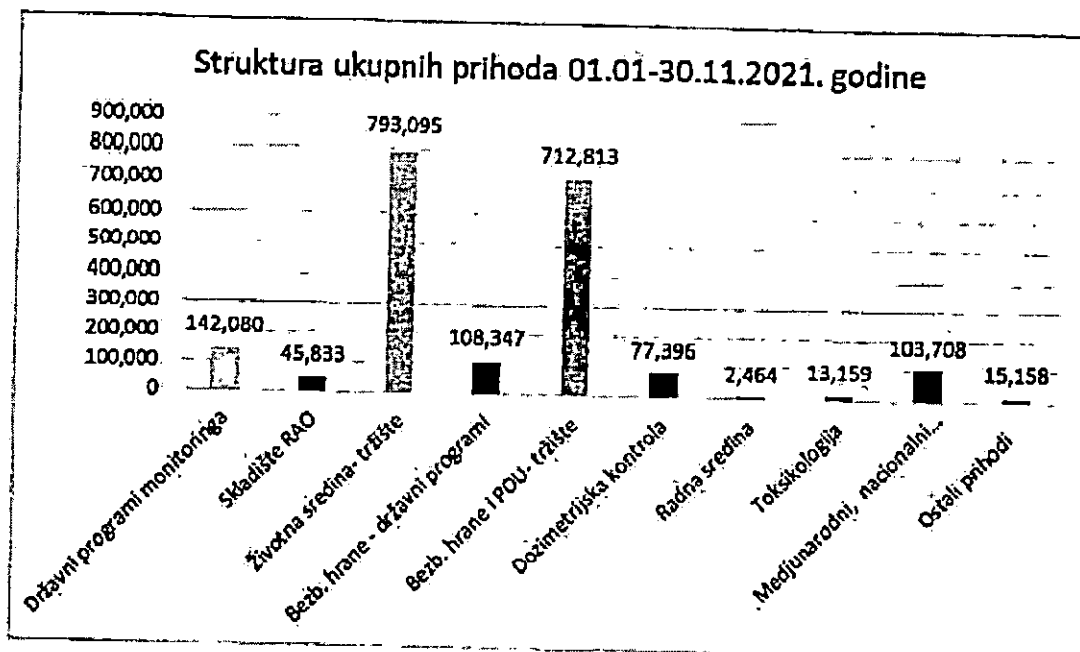
Od poslova iz oblasti kontrole kvaliteta životne sredine za razne privredne subjekte ostvareno je skoro preko 793.000 eura (13% više od planiranih za 2021).

Prihodi ostvareni od kontrole bezbjednosti hrane i predmeta opšte upotrebe ostvareni na tržištu iznose 712.813 eura (95% od ukupno planiranih za 2021. godinu), dok sredstva od državnih monitoring programa koji se ugovaraju sa Upravom za bezbjednost hrane, veterinu i fitosanitarne poslove iznose 108.347 eura za posmatrani period (68% od planiranih za 2021. godinu). Očekujemo da će se prihodi po oba osnova dostići, ako ne i premašiti, planirane iznose.

Prihodi od međunarodnih i nacionalnih projekata i sl. za posmatrani period ostvareni su oko 26 % u odnosu na planirane, ali se veći rast ovih prihoda očekuje u narednom periodu tj. na kraju godine kada će se vršiti prihodovanje po raznim projektima čija je realizacija u toku.

Prihodi od dozimetrijske kontrole tj. ličnog monitoringa zaposlenih u zoni jonizujućeg zračenja, kao i kontrole rendgen aparata i radne sredine imaju zadovoljavajuću dinamiku.

Prihodi od međunarodnih, nacionalnih projekata i donacija su u skladu sa planiranim za ovaj period godine, osim prihoda od Projekta CEBIMER, za koji se očekuje uplata. Do kraja godine ovi prihodi bi trebalo da se ostvare u skladu sa planiranim.

Ukupni rashodi

Za prvih 11 mjeseci 2021. godine ostvareni su ukupni rashodi u iznosu od **1.862.737 EUR**.

Svjesni činjenice da će ova, kao i prošla kao i nekoliko sledećih godina biti puna izazova, a istrajni u namjeri da zadržimo trend uspješnog poslovanja, CETI je od marta meseca 2020. godine znatno redukovao troškove. Realizuju se nabavke najneophodnijih roba i usluga. To ne znači da će kvalitet rada CETI trpjeti zbog ovakve odluke, ali je zauzet stav da se maksimalno racionalizuju troškovi kako bi se godina završila sa pozitivnim finansijskim rezultatom.

Materijalni troškovi za prvih 11 mjeseci 2021. godine iznose 470.125 eura i na nivou su od 77% planiranih. Do kraja godine se očekuje njihovo povećanje, ali u svakom slučaju neće preći u ukupnom iznosu planirane za 2021. godinu.

Ostali troškovi iznose 14.492 eura i na nivou su od 68% od planiranih.

Amortizacija je obračunata paušalno, iz razloga što je tačnu visinu amortizacije moguće odrediti po završenom popisu na dan 31.12.2021. godine.

Ukupne bruto zarade, troškovi Agencije za zapošljavanje, kao i troškovi međunarodnih i nacionalnih projekata i donacija za 11 mjeseci tekuće godine su na nivou planiranih za ovaj period godine, osim troškova Agencije za zapošljavanje koje bilježe porast od 10% iz razloga što je nekoliko zaposlenih u prethodnom periodu imalo ozbiljnih zdravstvenih problema, te su isti morali biti zamjenjeni sa novim, do povratka sa bolovanja.

Izvršena je i isplata zimmnice u ukupnom bruto iznosu do 54.771 EUR-a, koja nije bila predviđena Finansijskim planom za 2021. godinu. Kao i ranijih godina, iz razloga evidentnog uspješnog poslovanja, koje je posljedica nesebičnog zalaganja zaposlenih, na ovaj način dodatno su stimulisani zaposleni i učinjen je korak ka poboljšanju životnog standarda zaposlenih.

Investiciona ulaganja

Za prvih 11 mjeseci 2021. godine investiciona ulaganja su u skladu sa planiranim za ovaj period godine. Važno je napomenuti da je Vlada na sjednici održanoj 1. jula 2021. godine usvojila Izvještaj o poslovanju CETI za 2020. godinu, pa samim tim i predloženi način investiranja/raspodjele ostvarene dobiti iz 2020. godine.

Tabela br. 2

Br.	Investiciona ulaganja 01.01 - 30.11.2021.	Iznos
1	GCMSMS MS	148.500,00
2	Survey meter fluke 452	4.720,00
3	Analizator za mjerenje NO/NO2/Nox	11.000,00
4	Transportne posude za tečni azot	3.760,00
5	Eksterna vakum pumpa	2.751,71
6	Ostala labor.oprema	1.231,83
7	UPS-ovi	3.050,00
8	Ostala oprema	183,41
9	Oprema za klimatizaciju	5.855,17
10	Računarska oprema	7.066,65
11	Poslovna i druga administrativna oprema	161,02
I	Sopstvena ulaganja	188.279,79
1	Oprema donacija MORT	4.700,00
2	Oprema projekta SOLUTION	45.710,19
II	Donacije	50.410,19
III	Ukupna ulaganja(I+II)	238.689,98

Zaključak

Za posmatrani period 2021. godine CETI je ostvario pozitivan poslovni rezultat u iznosu od 151.316 eura, za koji očekujemo da do kraja godine bude približno istom iznosu, ali u svakom slučaju veći od planiranog za 2021. godinu.

Do kraja godine očekuje se porast troškova materijala zbog ugovorenih isporuka hemikalija, standarda, potrošnog materijala, rezervnih djelova, kao i servisa opreme. Sredstva planirana za troškove zarada će ostati u okviru planiranih.

Ostvareni pozitivan finansijski rezultat, prvenstveno je rezultat velikog zalaganja kako menadžmenta, tako i zaposlenih CETI, koji su, iako u krajnje teškim uslovima, uspjeli da pronadu načine da se u najvećoj mogućoj mjeri zadrži trend ostvarenja prihoda, a nasuprot tome dovede do smanjenja troškova koji neće ugroziti kvalitet rada. Svi kapaciteti CETI su stavljeni u ovu funkciju. Menadžment svakodnevno sagledava situaciju i na dnevnom nivou se prati realizacija planiranih aktivnosti, pa u skladu sa tim i preduzimaju potrebne aktivnosti. U ovom trenutku CETI nema neplaćenih dugovanja prema državi, ni dospjelih dugovanja prema dobavljačima. Tekuća likvidnost je obezbijedena i takva će i ostati do kraja godine.

**FINANSIJSKI IZVJEŠTAJ D.O.O. CENTAR ZA EKOTOKSIKOLOŠKA ISPITIVANJA PODGORICA ZA PERIOD
01.01.-30.11.2021. godine**

R.B.	ELEMENTI	Planirano	Ostvareno	Ostvareno	%
P		za 2021. god.	01.01.-30.11.21.	u 2020. god.	ostvarenja Plana
I	PRIHODI				
P1	Životna sredina	1.014.000	981.008	1.130.591	96,75%
P1.1	Državni programi monitoringa	264.000	142.080	215.146	53,82%
P1.1.1	<i>Program radioaktivnosti</i>	<i>35.000</i>		<i>24.982</i>	<i>0,00%</i>
P1.1.2	<i>Program kontrole kval. vazduha u C.G.</i>	<i>130.000</i>	<i>108.333</i>	<i>130.000</i>	<i>83,33%</i>
P1.1.3	<i>Prog. ispit. sadrž. opasnih i štetnih mat. u zemljištu</i>	<i>29.000</i>		<i>12.396</i>	<i>0,00%</i>
P1.1.4	<i>Program ispitivanja buke</i>			<i>0</i>	
P1.1.5	<i>Stanje ekosistema priobalnog mora.</i>	<i>70.000</i>	<i>39.747</i>	<i>24.105</i>	<i>48,21%</i>
P1.1.6	<i>Program monitoringa radioaktivnosti u vodi za ptice na teritoriji Crne Gore</i>			<i>23.663</i>	
P1.2	Upravljanje i održavanje privremenog skladišta RAO	50.000	45.833	54.167	91,67%
P1.3	Paslovi kontrole kvaliteta životne sredine- privredni i dr. subjekti	700.000	795.095	869.278	113,30%
P2	Bezbednost hrane i predmeta opšte upotrebe	910.450	821.160	930.218	90,19%
P2.1	Državni programi	160.450	108.347	207.191	67,53%
P2.1.1	<i>Program monitoringa rezidua u hrani životinjskog porijekla i hrani za životinje</i>	<i>70.000</i>	<i>60.303</i>	<i>69.856</i>	<i>86,15%</i>
P2.1.2	<i>Program monitoringa rezidua sredstava za zaštitu bilja (pesticida) u hrani biljnog i/ili životinjskog porijekla</i>	<i>12.500</i>	<i>7.689</i>	<i>24.542</i>	<i>61,51%</i>
P2.1.3	<i>Program monitoringa rezidua nitrata u lisnatom povrću</i>	<i>1.250</i>	<i>270</i>	<i>435</i>	<i>21,60%</i>
P2.1.4	<i>Program monitoringa bezbednosti školjki i kvalitet morske vode</i>	<i>28.500</i>	<i>26.446</i>	<i>28.445</i>	<i>92,79%</i>
P2.1.5	<i>Program monitoringa nepoželjnih supstanci u hrani za životinje</i>	<i>4.200</i>	<i>312</i>		<i>7,43%</i>
P2.1.6	<i>Program monitoringa kontaminenata u hrani u 2021. godini</i>	<i>12.500</i>	<i>7.389</i>	<i>17.579</i>	<i>59,11%</i>
P2.1.7	<i>Program monitoringa predmeta i materijala koji dolaze u kontakt sa hranom</i>	<i>4.100</i>	<i>1.126</i>	<i>2.550</i>	<i>28,68%</i>
P2.1.8	<i>Program monitoringa korišćenja zdravstvenih tvrdnji u dodacima ishrani (suplementima) i biljnim čajevima</i>	<i>13.000</i>	<i>2.819</i>	<i>17.499</i>	<i>21,68%</i>
P2.1.9	<i>Program monitoringa prehrambenih aditiva, aroma i enzima</i>	<i>6.200</i>		<i>8.675</i>	<i>0,00%</i>
P2.1.10	<i>Program monitoringa prirodne mineralne i izvorske vode</i>	<i>4.100</i>			<i>0,00%</i>
P2.1.11	<i>Program monitoringa hrane za posebne prehrambene potrebe</i>	<i>4.100</i>		<i>4.143</i>	<i>0,00%</i>

P2.1.12	Program monitoringa zemljišta za proizvodnju hrane biljnog porijekla				n/a
P2.1.13	Program monitoringa kvaliteta pčelinjeg meda i voska		1943	300	n/a
P2.1.14	Monitoring uticaja upotrebe pesticida na živ. sredinu, analiza uzoraka zemljišta i voda u ž.s.				n/a
P2.1.15	Program monitoringa karakteristika sredstava za ishranu bilja				n/a
P2.1.16	Realizacija djela državnih programa monitoringa po ugovorima iz 2019. godine			33.167	n/a
P2.2	Bezbjednost hrane i predmeta opšte upotrebe (priv. i dr. subjekti i službene kontrole)	750.000	723.813	723.027	95.04%
P3	Dozimetrijska kontrola	88.000	77.394	65.338	87.95%
P3.1	Lični monitoring zaposlenih u zoni jonizujućeg zračenja	70.000	65.746	51.563	85.35%
P3.2	Kontrola rendgen aparata i radne sredine	18.000	11.650	13.775	98.06%
P4	Radna sredina	10.000	2.464	3.645	24.64%
P5	Toxikologija	15.000	13.159	10.400	87.73%
P6	Medjunarodni, nacionalni projekti, donacije i sl.	400.000	103.708	201.780	25.93%
P7	Ostali prihodi	15.000	15.150	14.007	101.05%
	UKUPAN PRIHOD (P1-P7)	2.452.450	2.074.053	2.363.979	82.12%
II	RASHODI	Planirano	OSTVARENO	Ostvareno	%
R		za 2021. g.	u 2020. god.	u 2020. god.	ostvarenja Plana
1	Materijalni troškovi	614.500	470.125	535.579	76.51%
R1.1.	Troškovi osnovnog materijala i hemikalija	160.000	136.613	166.750	85.38%
R1.2.	Troškovi održavanja higijene u radnim prostorijama	10.000	6.242	9.509	62.42%
R1.3.	Troškovi potrošnog materijala	20.000	25.829	20.925	129.15%
R1.4.	Troškovi kancelarijskog materijala	17.000	10.699	14.923	62.94%
R1.5.	Troškovi električne energije	27.000	36.591	27.035	135.49%
R1.6.	Troškovi goriva	22.000	14.338	16.561	65.17%
R1.7.	Troškovi održavanja opreme	90.000	60.542	83.080	67.27%
R1.8.	Troškovi održavanja građevinskih objekata	8.000	4.910	4.910	61.38%
R1.9.	Troškovi zaštite na radu	15.000	10.586	17.021	77.24%
R1.10	Troškovi službenih putovanja u zemlji i inostranstvu (dnevnice +putni troškovi)	42.000	29.751	33.527	70.74%
R1.11	Troškovi telefona, interneta i GPRS prenosa podataka	11.000	8.791	9.219	79.46%

R1.12	PTT troškovi	6.000	5.575	78.48%
R1.13	Troškovi uvođenja sistema kvaliteta, akreditacije i ostalih ovlaštenja	45.000	36.686	103.57%
R1.14	Troškovi proizvodnih usluga	9.000	6.191	84.27%
R1.15	Troškovi izrade i održavanja softvera	10.000	3.436	49.53%
R1.16	Troškovi zaštite i obezbjeđenja objekta	3.000	3.322	37.60%
R1.17	Troškovi aut. honorara sa intelekt. uslugama i porez. doprinosima	40.000	34.380	82.84%
R1.18	Troškovi realizacije projekata - angažovanje podugovarača - pravna lica	30.000	23.073	57.34%
R1.19	Troškovi realizacije projekata - angažovanje podugovarača - fizička lica	18.000	12.982	17.50%
R1.20	Troškovi sanacije i adaptacije	25.000	0	0.00%
R1.21	Troškovi transportnih usluga	5.000	5.516	117.32%
R1.22	Troškovi prihvata, skladištenja i izvoza hemijskog otpada	1.500	958	0.00%
R2	Ostali troškovi	207.500	196.159	69.15%
R2.1.	Troškovi stručne literature	2.000	1.279	63.25%
R2.2.	Troškovi vode i komunalnih usluga	7.000	6.722	119.49%
R2.3.	Troškovi reklame i propagande	5.000	520	12.00%
R2.4.	Troškovi struč. ospos. i obuka kadra	10.000	2.459	33.46%
R2.5.	Troškovi reprezentacije (uključeni dobav. za potrebe sopstvenog bifea)	7.000	6.124	44.17%
R2.6.	Troškovi osiguranja zaposlenih	8.000	7.978	98.86%
R2.7.	Troškovi osiguranja osnovnih sredstava	1.500	1.036	88.27%
R2.8.	Troškovi registracije motornih vozila i kasko osiguranja	6.000	4.133	53.47%
R2.9.	Troškovi zakupa poslovnih prostora	12.000	10.619	73.78%
R2.10	Troškovi poreza, carina, špedicija, uskladištenja	6.000	4.631	203.87%
R2.11	Troškovi platnog prometa	10.000	8.799	78.73%
R2.12	Kamate na finasijske kredite, lizing i negativne kursne razlike	5.000	13.744	73.16%
R2.13	Troškovi revizorskih i konsultantskih usluga	4.000	2.000	0.00%
R2.14	Sudski troškovi, troškovi vjestacenja i izvršne sudske odluke	2.000	2.285	277.00%
R2.15	Troškovi advokatskih usluga	3.000	1.340	25.33%
R2.16	Troškovi sudskih, administr. i dr. taksi	3.000	1.637	22.13%
R2.17	Troškovi prevoza	61.000	53.471	75.01%
R2.18	Davanja Sindikatu CETI	20.000	20.000	32.10%
R2.19	Troškovi solidarne pomoći	15.000	14.422	104.31%
R2.20	Rashodi osnovnih sredstava	2.000	8.019	56.00%
R2.21	Rashodi po osnovu direktnog otpisa potraživanja	5.000	11.437	0.00%
R2.22	Troškovi obilježavanja dana Društva - 25 godina od osnivanja	5.000	0	0.00%

R2.23	Ostali troškovi – CETI-a	8.000	5.860	3.504	73.25%
R2.24	Pomoc Nacionalnom koordinacionom tijelu za borbu protiv zaraznih bolesti	0	0	10.000	n/a
R3	Troškovi amortizacije	160.000	138.666	187.003	91.67%
R4	Bruto zarade sa porezima i doprinosima	1.061.000	942.842	1.051.717	88.66%
R3.1	Zarade sa porezima i doprinosima i fiksnim dijelom	1.030.000	824.296	1.027.948	89.79%
R3.2	Bruto naknada Upravnom odboru	19.000	18.546	17.769	94.98%
R3.3	Isplata otpremnina na dobrovoljnoj osnovi	12.000	0	6.000	0.00%
R5	Zimnica		54.772	51.511	n/a
R6	Otplis potraživanja	10.000	0	0	0.00%
R7	Poboljšanje uslova stanovanja zaposlenih	30.000	0	14.925	0.00%
R8	Troškovi agencije za zapošljavanje	100.000	95.706	96.084	95.71%
R9	Troškovi međunarodnih i nacionalnih projekata i sl.	200.000	19.135	40.430	4.57%
	UKUPNI RASHODI (R1 – R9)	2.383.000	1.862.737	2.173.408	78.17%
		69.450	151.316	190.571	

INVESTICIONA ULAGANJA U PRVIH 11 MJESECI 2021. GODINE

		Planirano	Ostvareno
Inv 1	Investicije (sopstvena sredstva)	200.000	188.280
Inv 2	Oprema dobijena iz međunarodnih projekata	55.000	50.410
	Ukupno:	255.000	238.690

IV PROGRAM RADA CETI ZA 2022. GODINU

D.O.O. „Centar za ekotoksikološka ispitivanja” – Podgorica je organizovana i posluje kao nepristrasna, kompetentna i društveno odgovorna organizacija čime obezbjeđuje potpuno povjerenje svojih korisnika u kvalitet usluga koje pruža. Program rada za 2022. godinu generalno se bazira na obavezama proisteklim iz Odluke o osnivanju, kao i principima nepristrasnosti i povjerljivosti postavljenim u Politici kvaliteta. Dosljednom realizacijom politike kvaliteta i poštovanja zakonskih propisa CETI teži ka ostvarenju svoje vizije:

- laboratorija za ispitivanje, prepoznata u regionu i šire, po svojoj profesionalnosti, pouzdanosti analiza i dostupnosti na tržištu;
- respektabilan naučnoistraživački institut do nivoa vodećeg partnera u nacionalnim i internacionalnim projektima;
- prepoznata društveno korisna, odgovorna institucija.

Iako je rad u uslovima pandemije znatno otežan (manji broj zaposlenih, održavanje distance, smjenski rad, itd.) i pun izazova, ljudi moraju živjeti u čistoj životnoj sredini i jesti bezbjednu hranu, a CETI je jedna od institucija koja svojim radom i djelovanjem obezbjeđuje te značajne preduslove zdravog života. U tom smislu, Program rada i Finansijski plan je odraz privredne situacije, odgovornosti privrednih subjekata prema životnoj sredini odnosno poštovanje zakona, odgovornosti proizvođača hrane prema zahtjevu bezbjednosti njihovog proizvoda, intenziteta kontrola inspeksijskih organa, kao i državne politike finansiranja programa monitoringa životne sredine i bezbjednosti hrane. Naravno, Program rada uzima u obzir i probleme privrednih subjekata uzrokovane pandemijom COVID-19.

CETI će i dalje sve svoje kapacitete (profesionalne i tehničke) usmjeravati ka cilju postizanja povjerenja krajnjeg korisnika u stručnost, nepristranost i dosljednost u sprovođenju ispitivanja. Osiguranje kvaliteta izlaznih rezultata ispitivanja izgrađuje se i kontinualnim jačanjem profesionalnih i stručnih kapaciteta, dosljednim pridržavanjem zakona, podzakonskih akata, propisanih pravila sistema upravljanja kvalitetom i transparentnom saradnjom u ispunjavanju potreba krajnjih korisnika.

Dakle, polazišta Plana su dosadašnje aktivnosti i stečena iskustva, započete aktivnosti i projekti u tekućoj godini, kao i obaveze koje proističu iz procesa transponovanja, usvajanja i implementacije pravne tekovine Evropske unije.

1. Životna sredina

1.1 Državni programi monitoringa kvaliteta životne sredine

U skladu sa članom 56 Zakona o životnoj sredini, za sprovođenje pojedinih poslova monitoringa Agencija određuje jednu ili više referentnih laboratorija koje su akreditovane u skladu sa standardom MEST EN ISO/IEC 17025. CETI je od strane AZŽS dobio status „referentne laboratorije“ za oblast analize kontaminanata u zemljištu, analize vazduha, analize fizičko hemijskih parametara u morskom ekosistemu, radionuklida u svim segmentima životne sredine i ispitivanja nivoa buke. Kako je CETI jedina referentna laboratorija koja ispunjava sve uslove propisane Pravilnikom o kriterijumima koje treba da ispunjava referentna laboratorija za monitoring životne sredine (adekvatan kadar, testovi osposobljenosti (proficiency tests), itd.), u tom smislu je i planirana realizacija monitoring programa kako slijedi:

- *Program monitoringa opasnih i štetnih materija u zemljištu;*
- *Program sistematskog ispitivanja radionuklida u životnoj sredini;*
- *Program monitoringa morskog ekosistema;*
- *Program monitoringa kvaliteta vazduha u Crnoj Gori – Od 2011. godine. Do 2015. godine Program se realizovao na osnovu Uredbe o povjeravanju dijela poslova iz Agencije za zaštitu životne sredine (AZŽS) CETI-ju. Izmjenama i dopunama Zakona o zaštiti vazduha iz jula 2015. godine CETI je određen za realizaciju ovog monitoring programa odnosno, ne sprovodi se javna nabavka.*
- *Program monitoringa nivoa buke u životnoj sredini Crne Gore.*

Program monitoringa opasnih i štetnih materija u zemljištu je neophodno realizovati kako bi se ispunile obaveze iz Akcionog plana Nacionalnog Plana za implementaciju Stokholmske konvencije i Konvencije o prekograničnom zagađenju vazduha na velikim udaljenostima, koje je Crna Gora potvrdila. U tom smislu je realizacija ovog Programa monitoringa planirana i za 2022. godinu. Rezultati ovog monitoring programa rezultirali su predlozima mjera upućenih ka Agenciji za zaštitu životne sredine (AZŽS), koji bi umnogome riješili značajne probleme privrede, ali i određenih poljoprivrednih gazdinstava u Crnoj Gori.

Realizacija Programa monitoringa morskog ekosistema je jedna od obaveza koju predviđa Strategija aproksimacije za oblast životne sredine u cilju implementacije odredbi Strategije zaštite morske sredine, tako da je realizacija ovog Programa monitoringa planirana za narednu godinu u istom obimu kao i prethodne godine. Dopunjena sa aktivnostima koje se realizuju kroz projekat „Podrška za implementaciju i monitoring upravljanja vodama, Crna Gora,“ (Project Reference: P1921005) mišljenja smo da se može značajno doprinijeti ispunjavanju obaveza implementacije transponovane pravne tekovine Evropske unije iz ove oblasti.

Program sistematskog ispitivanja radionuklida u životnoj sredini je takođe jedna od obaveza koja je propisana u Zakonu o zaštiti od jonizujućeg zračenja i radijacionoj sigurnosti koju CETI realizuje za AZŽS kao referentna laboratorija (i jedina koja može da izvrši taj zadatak sa stručnog i tehničkog aspekta). S obzirom na činjenicu da se ove godine, jedini put u zadnjih 23 godine, nije realizovao ovaj monitoring program, nadamo se i poslednji put, očekujemo da će se realizacija, ovog veoma važnog monitoringa, nastaviti u 2022. godini.

U skladu sa ugovorom između Vlade Crne Gore i CETI o davanju na korišćenje privremenog skladišta radioaktivnog otpada (do 2023. godine). CETI je odgovoran za održavanje i upravljanje skladištem. U 2022. godini se očekuje (već su zahtjevi stigli u CETI i insistiraju na promptnosti odgovora) skladištenje instrumenata sa zatvorenim izvorima zračenja kompanija koje će vršiti istraživanje ugljovodonika u koncesionim područjima za tu namjenu podmorja Crne Gore. Odredbama člana 16 Pravilnika o načinu sakupljanja, čuvanja, obrade i skladištenja radioaktivnog otpada ("Službeni list Crne Gore", broj 58/11) uređeno je da se iskorišćeni zatvoreni radioaktivni izvor ili radioaktivni izvor koji se više ne namjerava koristiti skladišti u skladište radioaktivnog otpada, ukoliko ga nije moguće vratiti dobavljaču. U skladu sa članom 38 Zakona o zaštiti od jonizujućeg zračenja i radijacionoj sigurnosti ("Sl. list Crne Gore", br. 56/09, 58/09, 40/11, 55/16), radioaktivni otpad, do uspostavljanja uslova za njegovo odlaganje, skladištiće se kod pravnog lica koje ima dozvolu za upravljanje skladištem radioaktivnog otpada, dok se troškovi održavanja skladišta obezbjeđuju iz budžeta Crne Gore. Članom 37 Zakona o zaštiti od jonizujućeg zračenja i radijacionoj sigurnosti ("Sl. list Crne Gore", br. 56/09, 58/09, 40/11, 55/16), utvrđeno je da se troškovi skladištenja izvora jonizujućeg zračenja i radioaktivnog otpada bez vlasnika (orfan) obezbjeđuju iz budžeta Crne Gore, dok je članom 38 definisano da se troškovi održavanja skladišta obezbjeđuju, takođe, iz budžeta Crne Gore.

Program monitoringa nivoa buke u životnoj sredini Crne Gore je takođe obavezan (na osnovu člana 9 Zakona o zaštiti od buke ("Sl. list CG" br. 028/11, 001/14, 002/18), kao i slanje izvještaja Evropskoj komisiji (od strane AZŽS, člana 23 istog Zakona), nije se vršio u prethodne dvije godine, te se nadamo da će se sa njegovom realizacijom početi u 2022. godini. Veoma je važno naglasiti da je CETI i za tu vrstu ispitivanja referentna laboratorija.

Uspostavljanje sistema referentnih laboratorija je od ključne važnosti za kvalitetnu realizaciju monitoring programa. Prosječni ciklus praćenja bilo kog segmenta životne sredine od četiri (4) godine u većini zemalja realizuje jedna laboratorija, kako bi praćenje bilo sledljivo. Mišljenja smo da se i planiranje i ugovaranje ovih poslova od strane svih subjekata koji planiraju i realizuju programe ili na bilo koji način učestvuju u kreiranju programa trebaju sagledavati na ovaj način.

1.2. Poslovi kontrole kvaliteta životne sredine – privredni i drugi subjekti

U cilju zaštite zdravlja ljudi i očuvanja životne sredine vrši se kontrola nivoa radioaktivne kontaminacije željeza, građevinskog i ostalih materijala, kao i kategorizacija otpada prilikom uvoza u skladu sa Zakonom o zaštiti od jonizujućeg zračenja i radijacionoj sigurnosti i ista treba da se nastavi i u narednoj godini. Očekuje se da će novi Predlog zakona o zaštiti od jonizujućih zračenja, radijacionoj i nuklearnoj sigurnosti i bezbjednosti unijeti određene izmjene, pa je i plan kontrole baziran na realnoj osnovi do usvajanja ovog propisa i njegovog stupanja na snagu.

Poslovi na realizaciji monitoring programa/kontrole kvaliteta ciljanih segmenata životne sredine za one privredne subjekte koji su potencijalni zagadivači očekuju se i u 2022. godini. Planirane aktivnosti za 2022. godinu su na nivou 2021. godine.

Takođe, planira se kontinuitet realizacije određenog broja "kontrolnih monitoring programa" za subjekte kao što su: KAP, Deponija „Livade“, Gradir Montenegro, Rudnik Uglja i EPCG.

Glavni grad Podgorica već nekoliko godina realizuje monitoring program kvaliteta ambijentalnog vazduha, čija se realizacija planira i u 2022. godini. Ovaj program je značajno doprinio formiranju jasnije slike stanja kvaliteta vazduha, kao i sagledavanju svih izvora zagadenja u Glavnom gradu. U zimskom periodu u 2022. godini nastaviće se sa realizacijom monitoringa buke u Glavnom gradu Podgorica prema ugovoru CETI sa Glavnim gradom iz 2021. godine.

2. Bezbjednost hrane i predmeta opšte upotrebe

2.1. Državni programi monitoringa

Široki obim akreditacije CETI kada je oblast analize hrane i hrane za životinje u pitanju, kao i jaki profesionalni i tehnički kapaciteti, rezultirali su dobijanjem ovlašćenja od strane Uprave za bezbjednost hrane, veterinu i fitosanitarne poslove za realizaciju velikog broja analiza, te stoga smatramo potpuno realnim da i u 2022. godini CETI realizuje monitoring programe kako slijede:

- 1. Program monitoringa rezidua u hrani životinjskog porijekla i hrani za životinje;*
- 2. Program monitoringa rezidua sredstava za zaštitu bilja (pesticida);*
- 3. Program monitoringa bezbjednosti školjki;*
- 4. Program monitoringa nepoželjnih supstanci u hrani za životinje; i*
- 5. Program monitoring kontaminenata u hrani;*
- 6. Program monitoringa predmeta i materijala koji dolaze u kontakt sa hranom;*
- 7. Program monitoringa nitrata u lisnatom povrću;*
- 8. Program monitoringa hrane za posebne prehrambene potrebe;*
- 9. Program monitoringa pčelinjeg meda i voska;*

10. Program monitoringa korišćenja zdravstvenih tvrdnji u dodacima ishrani (suplementima) i biljnim čajevima.

Imajući u vidu da i Institut za javno zdravlje ima ovlaštenje za određene analize, Uprava za bezbjednost hrane, veterinu i fitosanitarne poslove je izvršila podjelu određenih programa između CETI i Instituta.

Obim monitoring programa je planiran na nivou 2021. godine i pored sugestija eksperata iz Generalnog Direktorata za zdravlje i bezbjednost hrane Evropske komisije - DG SANTE da se npr. Program monitoringa rezidua u hrani životinjskog porijekla i hrani za životinje značajno proširi (pogotovo se odnosi na mlijeko i jaja). Naime, u komunikaciji sa Upravom za bezbjednost hrane, veterinu i fitosanitarne poslove dobijene su informacije da je obim analiza na nivou prošlogodišnjih.

2.2 Poslovi kontrole bezbjednosti hrane i predmeta opšte upotrebe u spoljnotrgovinskom prometu i unutrašnjem prometu kroz službene kontrole

Kontrola hrane i predmeta opšte upotrebe iz uvoza i u unutrašnjem prometu predstavljaće i u 2022. godini jednu od ključnih oblasti djelovanja. Naime, novi načini proizvodnje hrane, kontaminacija životne sredine i dostupnost kontaminirana hrani, novi načini ishrane i sklonosti potrošača, mnoštvo farmakološki aktivnih materija/ljekova koji se koriste u liječenju životinja, te adekvatnost primjene tih lijekova su samo neki od izazova zbog kojih je neophodno u svim uslovima kontrolisati bezbjednost hrane. Pandemija COVID-19 je, očekivano, uticala u 2021. godini i na broj dostavljenih uzoraka hrane na analizu, Imajući u vidu navedeno, planirani broj uzoraka u 2022. godini je na nivou 2021. godine.

3. Dozimetrija

3.1. Lični monitoring zaposlenih u zoni jonizujućih zračenja

Imajući u vidu da se i u 2021. godini rad svih zdravstvenih institucija doveo do nivoa „uobičajenih“ i pred pandemijskih (kao u 2019. godini), iako je pandemija i dalje sastavni dio naših života, planirane aktivnosti vezane za lični monitoring zaposlenih u 2022. godini su na nivou ostvarenih u 2021. godini. Ovo je obavezujuća aktivnost koja se realizuje u skladu sa Zakonom o zaštiti od jonizujućeg zračenja i radijacionoj sigurnosti i kao jedina akreditovana i ovlaštena institucija za obavljanje ove djelatnosti, mišljenja smo da je planiranje u potpunosti realno.

3.2. Kontrola rendgen aparata i radne sredine

U Crnoj Gori ima više od 150 rendgen aparata. CETI je u godinama kada su zdravstvene institucije radile u punom kapacitetu kontrolisao prosječno 130 aparata godišnje. Naime, još jedna ovlaštena institucija postoji u Crnoj Gori za obavljanje ove djelatnosti. S obzirom da je i ove 2021. godine ostvaren cilj iz godina prije pandemije procjenjuje se da će broj kontrola u 2022. godini biti na nivou koji je bio prije pandemije COVID-19, a i na nivou tekuće godine.

4. Zaštita i zdravlje na radu

U nadi da će se poslovni ambijent koji je u ovom trenutku obilježen prisustvom i borbom sa pandemijom COVID-19 normalizovati, Služba za zaštitu i zdravlje na radu CETI-ja je spremna da odgovori na svaki zahtjev klijenata koji se budu odnosili na zaštitu i zdravlje na radu i izradu aktova o procjeni rizika, u skladu sa svojim ovlaštenjima i raspoloživim kapacitetom.

Služba za zaštitu i zdravlje na radu će i tokom 2022. godine nastaviti sa unapređivanjem aktivnosti koje spadaju u domen djelovanja Službe, stalnom brigom u cilju zaštite i zdravlja na radu zaposlenih CETI-ja. Nastaviće i sa planiranim aktivnostima koje spadaju u redovno održavanje i higijenu radnih prostorija i radnog prostora u kojem zaposleni borave i rade, te biti spremni za novonastale neplanirane situacije.

5. Toksikologija

CETI će za potrebe Kliničkog centra Crne Gore (Odjeljenje za sudsku medicinu), Uprave policije, sudstva i svih ostalih relevantnih institucija, kao jedina institucija kadrovski i tehnički opremljena, nastaviti sa realizacijom poslova toksikološke analize biološkog materijala. Analize uzoraka bioloških materijala bolesnika smještenih na odjeljenjima intenzivne njege, nefrologije ili drugih organizacionih jedinica Kliničkog centra, realizuju se prioritarno i te usluge se ne naplaćuju.

6. Akreditacija

U 2022. godini CETI će proširiti obim akreditovanih metoda ispitivanja. Politika CETI jeste kontinuirano osvajanje novih metoda ispitivanja, kako životne sredine, tako i bezbjednosti hrane. Naglašava se da je politika CETI akreditovanje onih metoda koje državne laboratorije u Crnoj Gori (Institut za javno zdravlje – IJZ i Zavod za hidrometeorologiju i seizmologiju ZHMZS) nemaju. Na taj način pokušava se doprinijeti timskom radu, uvijek ističući da prostora za istraživanja ima dovoljno za sve. Očekuje se da će se u dodjeljivanju ovlaštenja i prilika za rad vrednovati isključivo kompetentnost sagledana kroz profesionalne i tehničke kapacitete uz

obavezan dokaz o akreditaciji, te rezultate testova osposobljenosti (proficiency tests), upravo onako kako se isto realizuje u Evropskoj uniji.

7. Projekti

Kao što je već navedeno, jedna od vizija CETI jeste prepoznavanje institucije kao respektabilnog naučnoistraživačkog instituta do nivoa vodećeg partnera u nacionalnim i internacionalnim projektima. U tom smislu u prvom kvartalu 2022. godine biće završen inovativni projekat „Triticumspelta L. extract as food supplement – SPELTEX”, gdje je CETI lider. Takođe će biti godina implementacije projekata iz naučnoistraživačke oblasti i to projekat „Uspostavljanje Centra uspješnosti za biomedicinska istraživanja“ (CEBIMER), gdje je CETI partner u Centru izvrsnosti, kao i iz instrumenta pretprijetne pomoći (Cross Border Cooperation Programme Montenegro – Albania 2014-2020, IPA II). U januaru 2021. godine započela je implementacija projekta u kojem je CETI lider (Skadar Lake without chemical pollution – Solution), kroz koji će se dati značajan doprinos u implementaciji Okvirne Direktive o vodama, te ojačati kapaciteti CETI i partnerskih institucija iz Albanije za realizaciju ovih aktivnosti novim metodama. Takođe, u okviru Interreg Danube Transnational Programme, CETI je partnerska institucija TU Wien i mnogim drugim institucijama iz zemalja Dunavskog sliva. Kroz projekat će se dobiti jasna slika stanja zagađenja riječnog sliva prioritarnim supstancama, načinu modeliranja i pristupa remedijacije tamo gdje je potrebno. Implementacija je započela u 2020. godini, ali su se ključne aktivnosti odigrale u 2021. godini, a završetak se očekuje u 2022. Pored navedenih projekata, očekuje se da će se potvrditi dobra ocjena evaluatora o projektima koji su predloženi u tekućoj godini. CETI će se prijaviti i na eventualni oglas za naučnoistraživačke projekte, koji će, nadamo se, biti raspisan u 2022. godini.

8. Stručno usavršavanje

Stalno usavršavanje kadra u zemlji i inostranstvu je preduslov kompetentnosti u realizaciji aktivnosti CETI. U tom smislu, usavršavanje zaposlenih u stručnom i naučnoistraživačkom smislu će biti zadatak i u narednom periodu. Vrlo je važno da se stručno i naučno usavršavanje vrši planski i to u oblastima koje su od izuzetnog značaja za rad CETI. U tom smislu CETI će ohrabrivati i otvoriti prostor za stručno usavršavanje mladog kadra, a to se odnosi na upis specijalizacija, doktorskih studija, kao i kraćih stručnih usavršavanja u inostranstvu (fellowship). Takođe, CETI će ohrabriti pisanje stručnih i naučnih radova i omogućiti učešće na konferencijama. Očekuje se da će u 2022. godini jedan zaposleni završiti doktorat hemijskih nauka, dva zaposlena master studije i jedan zaposleni specijalizaciju sanitarne hemije. CETI je institucija koja izvještava Evropsku agenciju za bezbjednost hrane (EFSA) o realizovanim ispitivanjima u oblasti rezidua pesticida, rezidua veterinarskih lijekova, kao i kontaminanata i aditiva u hrani. CETI redovno izvještava od 2019. godine od kada je nominovan

od strane Uprave za bezbjednost hrane, veterinu i fitosanitarne poslove za realizaciju ovog posla. Vodeći računa koliko je procjena rizika u bezbjednosti hrane značajna CETI kontinuirano radi na edukaciji i iz ove značajne oblasti.

V FINANSIJSKI PLAN CETI ZA 2022. GODINU

Polazne osnove za izradu Finansijskog plana CETI-ja za 2022. godinu bile su Izvještaj o finansijskom poslovanju za 11 mjeseci 2021. godine, pretpostavke o visini sredstava za programe monitoringa koji se finansiraju iz budžeta (kako nismo mogli dobiti precizne informacije od Agencije za zaštitu životne sredine za polaznu osnovu su uzeta planirana sredstva za 2020. godinu prije pandemije) i predviđanja stručnih službi CETI o mogućem ostvarenju prihoda na tržištu i od projektnih aktivnosti.

Ciljevi CETI i u 2022. godini biće:

- Maksimalna valorizacija sredstava rada, hemikalija i radnog vremena u cilju postizanja maksimalnih radnih i finansijskih efekata;
- Održavanje likvidnosti i efikasnosti naplate potraživanja za izvršene usluge;
- Stalno unapređenje sistema javnih nabavki u cilju smanjenja troškova poslovanja;
- Bolje pozicioniranje na tržištu i širenje mreže klijenata;
- Aktivno traženje mogućnosti za dodatne izvore finansiranja kroz projekte; i
- Nastavak realizacije Projekta prekogranične saradnje Crna Gora – Albanija (Cross Border Cooperation Programme Montenegro - Albania 2014-2020 under the Instrument for Pre-accession Assistance (IPA II) – SOLUTION), kao i nastavak realizacije projekata DANUBE, SPELTEX i CEBIMER. Takođe očekujemo da ćemo u planiranom periodu dobiti novi projekat prekogranične saradnje Crna Gora – Albanija (Cross Border Cooperation Programme Montenegro - Albania 2014-2020 under the Instrument for Pre-accession Assistance (IPA II))

U 2022. godini ukupni prihodi se procjenjuju na iznos od EUR 2.419.065 što je za 1% manje u odnosu na planirane prihode za 2021. godinu.

Struktura planiranih prihoda

Struktura planiranih prihoda data je u tabelarnom prikazu koji korespondira sa Programom rada i pokazuje sljedeće:

1. Oblast životne sredine - Od poslova u životnoj sredini očekuje se ukupan prihod od 1.153.015 eura, što procentualno iznosi 47,66% od planiranih ukupnih prihoda. U 2021. godini se od realizacije državnih monitoring programa očekuje ukupan prihod u iznosu od 305.000 eura (12,61% ukupnih prihoda). Za upravljanje i održavanje privremenog skladišta RAO planirana su sredstva od 48.015 eura, što je 1,98% ukupnih prihoda.

Najveći prihod za oblast životne sredine (800.000€ ili 33,07% ukupnih prihoda) očekuje se sa tržišta, od pružanja usluga privrednim i dr. subjektima.

2. Bezbednost hrane i predmeta opšte upotrebe - Od realizacije ovih aktivnosti očekuje se ukupan prihod od 893.050 eura, što iznosi 36,92% planiranih ukupnih prihoda. Od realizacije državnih programa monitoringa, čiji su naručioci Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede (Uprava za bezbednost hrane, veterinu i fitosanitarne poslove-UBHFS) očekuje se ostvarenje prihoda u visini od 173.050 eura (7,15% uk. prihoda), dok se ostatak od 720.000 eura (29,76% uk. prihoda) očekuje od usluga na tržištu, privrednim i dr. subjektima.
Državni programi monitoringa su planirani na osnovu ugovora koje je CETI potpisao sa Upravom za bezbednost hrane, veterinu i fitosanitarne poslove u 2021. godini.
3. Dozimetrijska kontrola - Od pružanja usluga ličnog monitoringa zaposlenih u zoni jonizujućih zračenja i kontrole rendgen aparata i radne sredine očekuje se ukupan prihod od 83.000 eura (oko 3,43% ukupnih prihoda).
4. Radna sredina - Od realizacije poslova iz oblasti radne sredine u 2022. godini očekuje se prihod u iznosu od 10.000 eura (0,41% ukupnih prihoda).
5. Toksikologija - Od poslova toksikoloških ispitivanja u 2022. godini očekuje iznos od 15.000 eura (0,62% ukupnih prihoda).
6. Prihodi od međunarodnih, nacionalnih i drugih projekata i donacija u 2022. godini - planirani su u iznosu od 250.000 eura, obzirom na već ugovorene projekte (10,33% ukupnih prihoda).
7. Ostali prihodi su planirani u ukupnom iznosu od 15.000 eura (0,62% ukupnih prihoda).

U 2022. godini očekuju se ukupni rashodi u iznosu od EUR 2.347.000 što je za 1,5% manje od planiranih u 2021. godini.

Struktura planiranih rashoda

Struktura ukupnih planiranih rashoda data je u tabelamom prikazu koji korespondira sa Programom rada i pokazuje sljedeće:

1. Materijalni troškovi – Planirani materijalni troškovi procjenjuju se na 629.000 eura tj. 26,80% ukupnih rashoda, što znači da će se i dalje sprovesti restriktivna politika, na način što će, kao i do sada voditi precizna evidencija i kontrola svih mogućih utrošaka. Ovakav pristup kontroli troškova ni u kom slučaju neće uticati na kvalitet usluga koje se pružaju, kao ni na kvalitetno održavanje i servis opreme, što se može vidjeti i iz strukture materijalnih troškova koja je data u tabeli.
2. Ostali troškovi – Ostali troškovi planirani su na iznos od 218.500 eura (9,31% ukupnih troškova).

3. Troškovi amortizacije - U 2022. godini očekuje se amortizacija u visini od 220.000 eura (9,37% ukupnih troškova).
4. Ukupne zarade (48,76% ukupnih rashoda) se u 2022. godini procjenjuju na iznos od 1.144.500 eura, uključujući i otpremnine, kao i bruto naknade članovima Odbora direktora. Procjena je urađena na osnovu ostvarenja iz tekuće godine, kao i obaveza koje proističu iz „Evropa sad” agende kao i povećanja broja zaposlenih koji obavljaju posao dozimetrijske kontrole na graničnim prelazima, a do sad su bili angažovani preko agencija za posredovanje pri zapošljavanju. Obzirom da bi se otpuštanjem ovih osoba (njih 6), stvorila eventualna mogućnost da svoja prava iz radnog odnosa zatraže putem suda, procijenili smo da nam je svrsishodnije da ove osobe prevedemo u stalni radni odnos, jer potreba za njihovim angažmanom i dalje postoji, nego da ulazimo u eventualne sudske sporove čiju izvjesnost je nemoguće predvidjeti.
5. Troškovi za usluge prema agencijama za zapošljavanje planirani su na nivou od 20.000 eura, što iznosi 0,85% ukupnih troškova. I u 2022. godini planirano je da jedan broj lica koja obavljaju povremene i privremene poslove za potrebe CETI budu angažovana posredstvom agencija za posredovanje u zapošljavanju.
6. Otpis potraživanja od zaposlenih oko 20.000 eura (0,85% ukupnih rashoda).
7. Poboljšanje uslova stanovanja zaposlenih - Za ovu namjenu u 2022. godini su planirana sredstva od 30.000 eura (1,28% ukupnih rashoda).
8. Troškovi međunarodnih i nacionalnih projekata i sl. u 2022. godini planirani su u iznosu od 65.000 eura ili 2,77% od ukupnih rashoda.

U skladu sa svim navedenim, uprkos teškoj opštoj situaciji izazvanoj pandemijom COVID-19, za 2022. godinu projektuje se pozitivan finansijski rezultat u iznosu od 72.065 eura.

Investiciona ulaganja

U opremanje laboratorija, kao i u nabavku nedostajuće opreme, planira se iznos od 235.000 eura i to: iznos od 200.000 eura iz sopstvenih sredstava, a 35.000 od donacija.

U skladu sa Statutom CETI o obavezi ulaganja ostvarene dobiti u investicije u osnovna sredstva plan je da se, pretpostavljajući pozitivan finansijski rezultat, dobit uloži u nabavku ključne visokosofisticirane laboratorijske opreme, neophodne za stalno unapređenje tehničkih kapaciteta.

Ipak, treba imati u vidu činjenicu da poslovanje CETI najviše zavisi od eksternih, a manje od internih faktora. Na obim posla najviše utiče privredna situacija i potencijalne akcidentne situacije u oblastima djelovanja CETI, a u velikoj mjeri i politika finansiranja državnih programa, pa dakle i aktuelna budžetska ograničenja, što veoma otežava realno planiranje i ispunjenje projektovanih ciljeva.

FINANSIJSKI PLAN D.O.O. CENTAR ZA EKOTOKSIKOLOŠKA ISPITIVANJA PODGORICA ZA 2022. GODINU

R.B.	ELEMENTI	Planirano za 2022. god.	Planirano za 2021. god.	% učešća u uk. prihodima	Ostvarenost 2021. god.
P					
I	PRIHODI				
P1	Životna sredina	1.153.015	1.014.000	47,66%	981.008
P1.1	Državni programi monitoringa	305.000	264.000	12,61%	142.080
P1.1.1	Program radioaktivnosti	40.000	35.000	1,65%	
P1.1.2	Program kontrole kval. vazduha u C.G.	130.000	130.000	5,37%	100.333
P1.1.3	Prog. ispit. sadrž. opasnih i štetnih mat. u zemljištu	5.000	29.000	0,21%	
P1.1.4	Program ispitivanja buke	10.000		0,41%	
P1.1.5	Stanje ekosistema priobalnog mora	120.000	70.000	4,96%	38.747
P1.1.6	Program monitoringa radioaktivnosti u vodi za piće na teritoriji Crne Gore	48.015	50.000	1,98%	45.833
P1.2	Upravljanje i održavanje privremenog skladišta RAO	800.000	700.000	33,07%	793.099
P1.3	Poslovi kontrole kvaliteta životne sredine- privredni i dr. subjekti	893.050	910.450	36,92%	821.160
P2	Bezbjednost hrane i predmeta opšte upotrebe	173.050	160.450	7,15%	108.347
P2.1	Državni programi	100.000	70.000	4,13%	60.303
P2.1.1	Program monitoringa rezidua u hrani životinjskog porijekla i hrani za životinje				
P2.1.2	Program monitoringa rezidua sredstava za zaštitu bilja (pesticida) u hrani biljnog i životinjskog porijekla	13.000	12.500	0,54%	7.689
P2.1.3	Program monitoringa rezidua nitrata u lisnatom povrću	400	1.250	0,02%	270
P2.1.4	Program monitoringa bezbjednosti školjki i kvalitet morske vode	26.500	28.500	1,10%	26.238
P2.1.5	Program monitoringa nepoželjnih supstanci u hrani za životinje	8.200	4.200	0,34%	312
P2.1.6	Program monitoringa kontaminenata u hrani u 2020. godini	5.300	12.500	0,22%	7.389
P2.1.7	Program monitoringa predmeta i materijala koji dolaze u kontakt sa hranom	1.200	4.100	0,05%	1.576
P2.1.8	Program monitoringa korišćenja zdravstvenih tvrdnji u dodacima ishrani (suplementima) i biljnim čajevima	8.250	13.000	0,34%	4.603
P2.1.9	Program monitoringa prehrambenih aditiva, aroma i enzima	0	6.200	0,00%	
P2.1.10	Program monitoringa prirodne mineralne i izvorske vode	0	4.100	0,00%	
P2.1.11	Program monitoringa hrane za posebne prehrambene potrebe	2.000	4.100	0,08%	

P2.1.12	Program monitoringa zemljišta za proizvodnju hrane biljnog porijekla	0		0.00%	
P2.1.13	Program monitoringa kvaliteta pčelinjeg meda i voska	8.200		0.34%	8.200
P2.1.14	Monitoring uticaja upotrebe pesticida na žlv. sredinu, analiza uzoraka zemljišta i voda u žs.			0.00%	
P2.1.15	Program monitoringa karakteristika sredstava za ishranu bilja			0.00%	
P2.1.16	Realizacija dijela državnih programa monitoringa iz 2019. godine				
P2.2	Bezbjednost hrane i predmeta opšte upotrebe (priv. i dr. subjekti i službene kontrole)	720000	750000	29.76%	712.815
P3	Dozimetrijska kontrola	63.000	88.000	3.43%	77.896
P3.1	Lični monitoring zaposlenih u zoni jonizujućeg zračenja	65.000	70.000	2.69%	59.746
P3.2	Kontrola rendgen aparata i radne sredine	18.000	18.000	0.74%	18.150
P4	Radna sredina	10.000	10.000	0.41%	2.464
P5	Toxicologija	15.000	15.000	0.62%	13.159
P6	Međunarodni, nacionalni projekti, donacije i sl.	250.000	400.000	10.33%	109.708
P7	Ostali prihodi	15.000	15.000	0.62%	15.558
	UKUPAN PRIHOD (P1-P7)	2.419.065	2.452.450	100.00%	2.004.053
II	RASHODI	Planirano	Planirano	% učešća u	Ostvarenost
R		za 2022. god.	za 2021. god.	uk. prihodima	
1	Materijalni troškovi	629.000	614.500	26.80%	470.125
R1.1.	Troškovi osnovnog materijala i hemikalija	160.000	160.000	6.82%	136.619
R1.2.	Troškovi održavanja higijene u radnim prostorijama	9.000	10.000	0.38%	6.242
R1.3.	Troškovi potrošnog materijala	25.000	20.000	1.07%	25.829
R1.4.	Troškovi kancelarijskog materijala	15.000	17.000	0.64%	10.699
R1.5.	Troškovi električne energije	32.000	27.000	1.36%	36.561
R1.6.	Troškovi goriva	20.000	22.000	0.85%	16.338
R1.7.	Troškovi održavanja opreme	90.000	90.000	3.83%	60.572
R1.8.	Troškovi održavanja građevinskih objekata	8.000	8.000	0.34%	4.910
R1.9.	Troškovi održavanja građevinskih objekata	15.000	15.000	0.64%	10.586
R1.10.	Troškovi zaštite na radu	35.000	42.000	1.49%	29.780
R1.11.	Troškovi službenih putovanja u zemlji i inostranstvu (dnevnice +putni troškovi)	11.000	11.000	0.47%	8.974
R1.11.	Troškovi telefona, interneta i GPRS prenosa podataka				

R1.12	PTT troškovi	6.000	6.000	0.26%	720
R1.13	Troškovi uvođenja sistema kvaliteta, akreditacije i ostalih ovlaštenja	52.000	45.000	2.22%	2565
R1.14	Troškovi proizvodnih usluga	9.000	9.000	0.38%	450
R1.15	Troškovi izrade i održavanja softvera	15.000	10.000	0.64%	495
R1.16	Troškovi zaštite i obezbjeđenja objekta	3.000	3.000	0.13%	150
R1.17	Troškovi aut. honorara sa intelektualnim uslugama i porez. doprinosima	35.000	40.000	1.49%	3230
R1.18	Troškovi realizacije projekata - angažovanje podugovarača - pravna lica	40.000	30.000	1.70%	2400
R1.19	Troškovi realizacije projekata - angažovanje podugovarača - fizička lica	15.000	18.000	0.64%	1800
R1.20	Troškovi sanacije i adaptacije	25.000	25.000	1.07%	1000
R1.21	Troškovi transportnih usluga	7.000	5.000	0.30%	566
R1.22	Troškovi prihvata, skladištenja i izvoza hemijskog otpada	2.000	1.500	0.09%	0
R2	Ostali troškovi	218.500	207.500	9.31%	143492
R2.1.	Troškovi stručne literature	2.000	2.000	0.09%	1265
R2.2.	Troškovi vode i komunalnih usluga	7.000	7.000	0.30%	896
R2.3.	Troškovi reklame i propagande	5.000	5.000	0.21%	600
R2.4.	Troškovi stručnog osposobljavanja i obuke kadra	10.000	10.000	0.43%	3346
R2.5.	Troškovi reprezentacije (uključeni dobav. za potrebe sopstvenog bifea)	7.000	7.000	0.30%	3092
R2.6.	Troškovi osiguranja zaposlenih	9.000	8.000	0.38%	7009
R2.7.	Troškovi osiguranja osnovnih sredstava	1.500	1.500	0.06%	1324
R2.8.	Troškovi registracije motornih vozila i kasko osiguranja	6.000	6.000	0.26%	3208
R2.9.	Troškovi zakupa poslovnih prostora	12.000	12.000	0.51%	8891
R2.10	Troškovi poreza, carina, špedicija, uskladištenja	16.000	6.000	0.68%	12232
R2.11	Troškovi platnog prometa	10.000	10.000	0.43%	7873
R2.12	Kamate na finansijske kredite, lizing i negativne kursne razlike	5.000	5.000	0.21%	3658
R2.13	Troškovi revizorskih i konsultantskih usluga	5.000	4.000	0.21%	0
R2.14	Sudski troškovi, troškovi vjestacenja i izvršne sudske odluke	2.000	2.000	0.09%	1540
R2.15	Troškovi advokatskih usluga	4.000	3.000	0.17%	760
R2.16	Troškovi sudskih, administrativnih i dr. taksi	3.000	3.000	0.13%	884
R2.17	Troškovi prevoza	61.000	61.000	2.60%	45956
R2.18	Davanja Sindikatu CETI	20.000	20.000	0.85%	6320
R2.19	Troškovi solidarne pomoći	15.000	15.000	0.64%	1567
R2.20	Rashodi osnovnih sredstava	5.000	2.000	0.21%	120
R2.21	Rashodi po osnovu direktnog otpisa potraživanja	5.000	5.000	0.21%	0
R2.22	Troškovi obilježavanja dana Društva - 25 godina od osnivanja		5.000	0.00%	0

R2.23	Ostali troškovi – CETI-a	8.000	8.000	0.34%	5.850
R3	Troškovi amortizacije	220.000	160.000	9.37%	146.666
R4	Bruto zarade sa porezima i doprinosima	1.144.500	1.061.000	48.76%	972.842
R3.1	Zarade sa porezima i doprinosima i fiksnim dijelom	1.100.000	1.030.000	46.87%	924.702
R3.2	Naknada Upravnom odboru u ukupnom bruto iznosu	32.500	19.000	1.38%	18.046
R3.3	Isplata otpremnina na dobrovoljnoj osnovi	12.000	12.000	0.51%	0
R5	Zimnica				54.271
R6	Otpis potraživanja	20.000	10.000	0.85%	0
R7	Poboljšanje uslova stanovanja zaposlenih	30.000	30.000	1.28%	
R8	Troškovi agencije za zapošljavanje	20.000	100.000	0.85%	95.706
R9	Troškovi međunarodnih i nacionalnih projekata i sl.	65.000	200.000	2.77%	98.35
	UKUPNI RASHODI (R1 - R9)	2.347.000	2.393.000	100.00%	1.862.737
		72.065	69.450		151.316

INVESTICIONA ULAGANJA U 2022. GODINI

	Planirano
Inv 1 Investicije (sopstvena sredstva)	200000
Inv 2 Oprema dobijena iz međunarodnih projekata	35000
Ukupno:	235000

VI ZAKLJUČAK

Pokazatelji likvidnosti, zaduženosti, profitabilnost, rast prihoda, snaga privrednog društva, ulaganja u proizvodne kapacitete, sistem kvaliteta, odnos prema životnoj sredini, te odnos prema zaposlenima i učesće u radu društvene zajednice, bili su kriterijumi na osnovu kojih je CETI u aprilu 2017. godine bio dobitnik godišnje Nagrade Privredne komore Crne Gore za uspješno poslovanje.

Karakteristike i trendovi u poslovanju iz prethodnih nekoliko godina nastavljene su i u 2021. godini Program restrukturiranja i optimizacije poslovanja (otpočet u 2012. godini uz podršku EBRD) u kontinuitetu daje efekte, a poslovanje karakteriše stalni porast prihoda i kontrolisani rast troškova koji za rezultat ima iz godine u godinu uspješno poslovanje, što se očekuje i u narednoj 2022. godini.

Najveći izazov kao i cijeloj crnogorskoj i svjetskoj privredi svakako predstavlja pandemija COVID-19 koja je u velikoj mjeri usporila ukupnu privrednu djelatnost. Kako se boriti i izboriti sa njom biće veliki izazov. CETI će i u 2022. godini usmjeriti svu svoju energiju motivaciju i znanje kako bi posljedice pandemije prvenstveno u zdravstvenom smislu, a potom i u ekonomskom sveo na najmanju moguću mjeru. Pred nama ali i za nama je težak period koji nas ne obeshrabruje već motiviše na maksimum napora i da nesporan voljni momenat svih zaposlenih u CETI bude u pravcu postizanja ciljeva koji su ovim Planom projektovani.

**Izvršni direktor
Vidoje Petričić**